

Stanowisko Nr 9/2021
Konwentu Marszałków Województw RP
z dnia 21 października 2021 r.

w sprawie projektu dokumentu pn. *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej*

Konwent Marszałków Województw RP, w związku z przedstawioną przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej propozycją programu pn. *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (dalej: KPRES)*, zgłasza zastrzeżenia dotyczące proponowanej w niniejszym dokumencie *liczby nowo utworzonych miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej z wykorzystaniem środków EFS+ alokowanych dla poszczególnych województw w perspektywie finansowej 2021-2027 oraz założeń interwencji w zakresie dalszego wspierania rozwoju ekonomii społecznej.*

Mając na uwadze obecnie trwający proces prac nad nowym okresem programowania 2021-2027, Konwent Marszałków Województw RP pozytywnie ocenia aktualizację dokumentu w momencie umożliwiającym zapewnienie spójności projektowanych w regionach działań z kluczowym dokumentem strategicznym. Jednakże obawy budzą niektóre z przyjętych założeń. W szczególności zastrzeżenia dotyczą wskazanych w projekcie dokumentu docelowych wartości *liczby miejsc pracy stworzonych w ramach realizacji programów regionalnych od 2021 r. do 2030 r.* w podziale na poszczególne województwa. Dokument zakłada utworzenie nowych miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej stanowiących prawie 172% wartości wskaźników planowanych do osiągnięcia w kończącej się perspektywie. W przypadku 5 regionów zaplanowana do utworzenia liczba nowych miejsc pracy przekracza 3-krotnie wartość do osiągnięcia względem bieżącego okresu. Dla kolejnych 5 województw zawiera się w przedziale między 200% a 300% wskaźnika z obecnej perspektywy finansowej. Zaproponowany wielokrotny wzrost wartości wskaźnika budzi wątpliwości co do realności osiągnięcia tak nakreślonego celu, głównie z powodu zmiany sytuacji na rynku pracy. Od 2014 roku, kiedy szacowano wartości wskaźników na lata 2014-2020, stopa bezrobocia rejestrowanego spadła blisko o połowę, przy niemal stałym wskaźniku aktywności zawodowej.

Najistotniejszym jest jednak fakt niewłaściwego założenia dotyczącego przeznaczenia aż 20% na wsparcie ekonomii społecznej z puli środków wymaganych w koncentracji tematycznej na włączenie społeczne w regionach, tj. z 27,87% EFS+. Godzi to w samodzielność kreowania programów i polityk rozwojowych w regionach, których szczególną wartość podkreślają przedstawiciele Komisji

Europejskiej. Skutkować to też będzie redukcją nakładów na inne obszary włączenia społecznego, które są wysoce priorytetowe z perspektywy potrzeb społecznych oraz celów polityki rozwoju regionalnego, w tym rozwoju usług dla seniorów, usług zdrowotnych, wsparcia rodziny, deinstytucjonalizacji systemu świadczenia usług społecznych.

Kluczowe znaczenie ma również nałożenie na regiony zobowiązania do przeznaczenia co najmniej 60% środków alokowanych w ekonomii społecznej na tworzenie nowych miejsc pracy i ich wsparcie pomostowe, co może prowadzić do ograniczania wsparcia dla wcześniej utworzonych podmiotów, doprowadzając do ich likwidacji po zakończeniu okresu trwałości. Problemy funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych są podkreślane w badaniach ewaluacyjnych ekonomii społecznej. Rozbudowanie wsparcia dla istniejących podmiotów jest warunkiem powodzenia i efektywności dotychczasowej interwencji w tym obszarze z wykorzystaniem środków funduszy strukturalnych. W warunkach osłabienia wzrostu gospodarczego w wyniku pandemii równie ważnym, co tworzenie nowych miejsc pracy, powinno być utrzymanie już powołanych podmiotów. Stanowi to element odpowiedzialności instytucji właściwych w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej wobec pracowników tego sektora, którzy podjęli wysiłek zmiany swojego życia.

Jednocześnie Konwent Marszałków Województw RP zwraca uwagę, że przedstawione w *KPRES* założenia i proporcje podziału środków na ekonomię społeczną nie zostały wypracowane oraz skonsultowane z regionami.

Kolejne zastrzeżenia budzi przedstawiona metodologia wyliczenia zaproponowanych wartości wskaźników. Podstawowym błędem poczynionym podczas wyliczenia wartości wskaźników jest przyjęcie stałego na wszystkie lata kosztu jednostkowego obejmującego dotację na utworzenie miejsca pracy oraz wsparcie pomostowe w wysokości 51 tys. zł. Zgodnie z materiałami przekazanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej zakładane wartości stawek jednostkowych na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy będą oscylować wokół zakładanej przez *KPRES* kwoty 51 tys. zł, ale z wymogiem corocznej indeksacji ww. stawek w oparciu o wartość przeciętnego i minimalnego wynagrodzenia. Należy zatem przyjąć, że w każdym kolejnym roku wartość stawek będzie wzrastała. Reasumując, przy obecnej dynamice wzrostu przeciętnego i minimalnego wynagrodzenia należy uznać, iż przyjęty w *KPRES* koszt jednostkowy wzrośnie pod koniec obowiązywania Programu w sposób znaczący, tym samym czyniąc zakładane rezultaty niemożliwymi do osiągnięcia.

Biorąc pod uwagę powyższe wątpliwości, regiony z niepokojem przyjmują przedstawione założenia *KPRES*, z uwagi na realne, już na obecnym etapie dostrzegalne, problemy związane z wdrożeniem określonych w *KPRES* celów. Z uwagi na dotychczasowe doświadczenie samorządów województw w efektywnym wdrażaniu funduszy europejskich **Konwent Marszałków Województw RP wnosi o wypracowanie we współpracy z województwami innych celów niż przedstawione w konsultowanym projekcie *KPRES*, w szczególności w zakresie liczby miejsc pracy planowanych do utworzenia w ramach realizacji programów regionalnych w latach 2021-2030 z wykorzystaniem środków EFS+.** Konwent Marszałków Województw RP proponuje także, aby w świetle przytoczonych argumentów w zdecydowanie większym stopniu skoncentrować wysiłki na budowaniu potencjału sektora ekonomii społecznej poprzez wzmacnianie konkurencyjności, podnoszenie zdolności do

adaptacji w zmieniających się warunkach, poprawę stabilności zatrudnienia oraz efektywności funkcjonowania w oparciu o kompetentną i zmotywowaną kadre.

Stanowisko kieruje się do:

- 1) Pani Marleny Małąg, Minister Rodziny i Polityki Społecznej

Do Wiadomości:

- 1) Pana Tadeusza Kościńskiego, Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej
- 2) Pana Joost Korte, Dyrektora Generalnego, Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego

